

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА І ЕСТЕТИКА

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна програма – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Код та найменування спеціальності – 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Шифр та найменування галузі знань – 20 «Аграрні науки і продовольство»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено

Методичною радою університету

2022

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ : кафедрою філософії і права Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИКИ: Анатолій СОЛОВЕЙ, доцент кафедри, канд. істор. наук, доцент
Світлана ТОДОРОВА, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент
Ганна ШЕВЧЕНКО, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент
Юрій МЕЛЬНИК, доцент кафедри, канд. філос. наук, доцент

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри філософії і права
Протокол від «15» червня 2022 р. №11

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Анатолій СОЛОВЕЙ
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки і продовольство»

Протокол від «28» червня 2022 р. № 3

Голова ради

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Наталія ТКАЧЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми

/ПІДПИСАНО/
(підпис)

Наталія ТКАЧЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету

Протокол від «30» червня 2022 р. № 11

Секретар Методичної ради університету /ПІДПИСАНО/ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
(підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1.	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2.	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
1.3.	Міждисциплінарні зв'язки	5
1.4.	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	5
2.	Зміст дисципліни	6
2.1.	Програма змістовних модулів	6
2.2.	Перелік практичних занять	7
2.3.	Перелік завдань до самостійної роботи	8
3.	Критерії оцінювання результатів навчання	8
4.	Інформаційне забезпечення	9

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни «Етика і естетика» є формування національних і загальнолюдських моральних і естетичних цінностей фахівців в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва, становлення гуманістичної моральної та естетичної культури здобувача вищої освіти, фахівця, розвиток здібностей до вибору моральних та естетичних цінностей та самоствердження особи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Етика і естетика» є:

- формування системи знань про класичні та сучасні етичні та естетичні концепції;
- вивчення теорії етичної та естетичної форм суспільної свідомості;
- оволодіння основними поняттями етики та естетики на рівні відтворення, тлумачення та використання;
- прищеплення навичок всебічного загальнокультурного етичного та естетичного аналізу проблем суспільного і культурного життя з використанням відповідного категоріального апарату;
- набуття навичок та вмінь застосовувати знання з етики та естетики для визначення лінії поведінки в умовах розмаїття культур.

В результаті вивчення дисципліни «Етика і естетика» здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- основні етапи формування української і західної етики і естетики;
- основний зміст предмету, головні напрямки класичної сучасної та вітчизняної етики та естетики;
- світоглядно-гуманістичний зміст етики та естетики а також їх наукову природу;
- філософсько-культурологічний спосіб мислення та відповідний категоріальний апарат.

вміти:

- придбати уміння та навички культури спілкування;
- застосовувати категоріальний апарат етики та естетики для аналізу природної, економічної, соціальної і політичної реальності;
- формувати моральне та естетичне ставлення до світу як особливий напрямок ціннісних орієнтацій особливості;
- розвивати в собі та своєму соціально-політичному оточенні естетичні смаки за законами гуманізму, гармонії та краси;
- застосовувати на практиці норми як світського так і ділового етикету;
- оволодіти професійною етикою працівника, менеджера, бізнесмена, підприємця, реалізовувати набутий етичний та естетичний досвід як допоміжний засіб створення успішного професійного іміджу;
- засвоївши специфіку філософсько-культурологічного осягнення дійсності, сформувати власну світоглядну позицію;
- застосовувати набуті знання при аналізі актуальних проблем сьогодення, у повсякденній професійній та комунікативній практиці, організовувати спільну діяльність робочого колективу.

1.1. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Етика і естетика» здобувач ви-

щої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції](#) та [освітньо-професійній програмі «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11*. Здатність спілкуватися, домовлятися, вести діалог і вирішувати комплексні питання.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Організувати спільну діяльність робочого колективу.

ПРН 25*. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання української та іноземної мов, розуміння історії, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – дисциплін шкільного циклу, *послідовні* – «Філософія та основи права».

1.4.Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість кредитів ECTS – 3,0, годин 90,0.

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні	практичні
денна	30	16	–	14
заочна	12	6	–	6
Самостійна робота, годин	Денна – 60		Заочна – 78	

2. Зміст навчальної дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
2	2	3	4
	Змістовий модуль 1. Розвиток етичної і естетичної думки в сучасній науці та практиці		
1	<i>Етика як наука про мораль - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</i> Предмет, завдання, функції етики. Історія розвитку етичної думки від античності до XIX-XX ст. (Ф. Ніцше, З. Фрейд, А. Швейцер). Етична думка в Україні. Мораль як специфічний спосіб регулювання поведінки людини. Функції моралі.	2	0,5
2	<i>Основні етичні цінності та категорії етики.</i> Категорії етики як найзагальніші поняття про мораль. Добро та зло – вихідні етичні категорії. Категорії моральної свідомості. Моральна вимога. Моральний вибір. Моральна відповідальність. Моральні чесноти і вади.	2	0,5
3	<i>Моральні виміри спілкування - здатність спілкуватися, домовлятися, вести діалог і вирішувати комплексні питання.</i> Моральна культура спілкування. Відкритість і замкненість, монологічність і діалогічність людської особистості. Різноманітність передумов і вимірів людського спілкування: толерантність, повага, співчуття, дружба, любов. Культура спілкування й етикет.	2	0,5
4	<i>Етика ділових відносин.</i> Діловий протокол (протокол як форма ієрархічного порядку, основні принципи ділового протоколу, протокол у міжнародному спілкуванні). Економічна етика (основи економічної етики, зміни в економічних системах і стилях управління, норми економічної етики, вимоги до сучасного керівника). Етичні засади бізнесу (стимулювання етичної поведінки, загальні етичні установки (етичні проблеми сучасного бізнесу, соціальна відповідальність бізнесу, постулати бізнес-етики). Адміністративна етика (складові адміністративної етики, дотримання адміністративної етики, особливості взаємовідносин представників держави і підприємництва, наслідки зрощення інтересів представників влади і підприємництва, взаємовідносини державних службовців та підприємців). Шляхи формування етики підприємництва (класична ринкова парадигма ділової етики, особливості вітчизняного постсоціалістичного підприємництва, необхідність відродження господарської мотивації, орієнтація на бізнес як на мету, необхідність відтворення середнього класу, обов'язкове дотримання договірних обов'язків). Підготовка та проведення ділових зустрічей. Ділова атрибутика (візитні картки, ділові подарунки, діловий одяг). Організація ділового спілкування. Техніка ділового спілкування - <i>здатність розмовляти українською та іноземною мовами</i> (уміння говорити, слухати та формулювати питання, сприйняття партнера, психологічна культура спілкування, практика ведення переговорів). Ділові контакти з іноземними партнерами (традиції європейського спілкування, особливості спілкування в Азії та Африці, спілкування з представниками Америки та Австралії, шляхи вирішення міжкультурних проблем).	4	2

2	2	3	4
---	---	---	---

5	<i>Моральна культура як система ціннісних показників фахівця в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва.</i> Моральна культура особистості: цінності, регулятиви та структура. Особливості моральної культури фахівця. Моральні вимоги до професійної діяльності правника. Морально-професійні деформації, суб'єктивні та об'єктивні фактори їх виникнення та їх профілактика. Організація спільної діяльності робочого колективу - здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії. Реалізація прав і обов'язків особи як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	2	1
6	<i>Естетика її предмет та функції. Історія розвитку естетичної думки.</i> Предмет естетики. Естетика у системі наук. Розвиток естетичної свідомості від античності до XIX-XX ст. Сучасні напрямки естетичної думки в Україні. Структура естетичного знання. Основні категорії та поняття естетики.	2	0,5
7	<i>Мистецтво як естетичне явище та форма творчості.</i> Предмет та історичні закономірності розвитку мистецтва. Функції мистецтва. Система та класифікація мистецтва. Види мистецтва. Естетична культура та шляхи її формування (особливості та зміст естетичної культури особистості; естетичне виховання та його специфіка, методи та засоби; зміст, шляхи та чинники морально-духовного виховання та самовиховання особистості).	2	1
ВСЬОГО		16	6

2.2. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Морально-естетичні цінності в сучасному світі та їх місце в формуванні світогляду фахівця	2	0,5
2	Категорії моральної свідомості (добро, зло, честь, гідність, совість)	2	0,5
3	Моральний вибір. Співвідношення цілей та засобів діяльності	2	0,5
4	<i>Етика спілкування.</i> Етикет. Сімейна етика, любов, дружба	2	1
5	<i>Етика ділових стосунків.</i> Діловий етикет. Національний етикет. Етикет спілкування в Інтернеті	2	1
6	<i>Мистецтво як предмет естетичного аналізу і форма духовно-практичного ствердження людини у світі.</i> Історія виникнення поняття «мистецтва». Постановка проблеми в естетичній теорії. Специфіка мистецтва як явища духовної культури. Види мистецтва.	2	1
7	<i>Українське мистецтво та його види.</i> Скульптура. Музика. Кінематограф. Телебачення. Хореографія.	1	1
8	<i>Основні художні напрямки в мистецтві.</i> Реалізм. Експресіонізм. Поп-арт. Абстракціонізм.	1	0,5
ВСЬОГО		14	6

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Затвердження естетики як теорії чуттєвого пізнання.	6	8
2	Ідеї гуманізму як передумови розквіту мистецтва.	6	8
3	Етичний аспект взаємодії людини з довкіллям.	5	8
4	Становлення естетичної думки в Україні.	6	6
5	Історичні парадигми їх осягнення понять краси і прекрасного.	4	6
6	Рівні естетичної свідомості.	5	8
7	Дискусії щодо існування етики як науки.	6	8
8	Становлення етичної думки в Україні.	6	6
9	Щастя як етична категорія.	6	6
10	Моральні виклики сучасного світу.	4	6
11	Професійна етика, її види.	6	8
	ВСЬОГО	60	78

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – д.залик

Нарахування балів за виконання змістового модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кількість робіт	Сумарні бали		Кількість робіт	Сумарні бали	
		<i>min</i>		<i>max</i>	<i>min</i>		<i>max</i>	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1.								
«Розвиток етичної і естетичної думки в сучасній науці та практиці»								
Робота на лекціях	0,5	1	8	2	4	2	1	2
Виконання практичних робіт	2	4	7	14	28	3	6	12
Опрацювання тем, не ви- несених на лекції	1/3	2/4	6	6	12	8	24	32
Підготовка до практич- них занять	0,5	1	7	3,5	7	3	1,5	3
Проміжна сума	–	–	–	25,5	51	–	32,5	49
Модульний контроль у по- точному семестрі	15	25	–	15	25	–	15	25
Контроль результатів дис- танційного модулю	19,5/ 12,5	24/ 26	–	19,5	24	–	12,5	26
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0	10	–	0	10	–	–	–
Оцінка за змістовий модуль 1	–	–	–	60	100	–	60	100

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Конспект лекцій з дисципліни "Етика і естетика" [Електронний ресурс] : для бакалаврів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / О. О. Стояно ; відп. за вип. А. О. Соловей ; Каф. соціології, філософії і права. Одеса : ОНАХТ, 2019. Електрон. текст. дані: 65 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.165037>

2. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство : підручник / М. І. Горлач, Г. Т. Головченко, І. М. Жилєнкова та ін. Київ : Центр учбової л-ри, 2008. 1028 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdOAH.BibRecord.51602>

3. Основи культури мовлення : навч. посіб. / В. Г. Пасинок. Київ : ЦУЛ, 2012. 184 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.72659>

4. Основи психології і педагогіки : навч. посіб. / Р. К. Серьожникова, Н. Д. Пархоменко, Л. С. Яковицька ; Донецький нац. техн. ун-т. Київ : Центр навчальної л-ри, 2003. 243 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdOAH.BibRecord.49027>

5. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. посіб. / М. В. Цюрупа. Київ : Кондор, 2008. 172 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.36284>

6. Етика: курс лекцій : навч. посіб. / В. А. Малахов. 5-те вид. Київ : Либідь, 2004. — 384 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdOAH.BibRecord.51377>

7. Етика бізнесу / уклад. С. Г. Радченко, Н. П. Статінова; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. філософ. та соц. наук. Київ : КНТЕУ, 2009. 70 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.49532>

8. Етика ділового спілкування : навч. посіб. / за ред. Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Київ : ЦУЛ, 2007. 344 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.34831>

9. Етика. Естетика : навч. посіб. / І. Є. Волошко, Р. М. Вечірко, Т. С. Пітякова, О. М. Лук'яненко ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. 3-тє вид., без змін. Київ : КНЕУ, 2007. 152 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.36378>

10. Етика та естетика : навч. посіб. / В. Л. Петрушенко, В. П. Савельєв, І. М. Сурмай, Ю. Г. Шадських ; за ред. В. Л. Петрушенко. Львів : Новий Світ-2000, 2008. 304 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.36883>

11. Етика та психологія ділових відносин : навч. посіб. / Т. Є. Андреева, О. П. Бутенко, Н. В. Опікунова, О. В. Садовніченко ; за ред. Т. Є. Андреевої. Харків : Бурун Книга, 2004. 144 с. : іл.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.35810>

12. Етика Ethics : навч. посіб. / Н. М. Вознюк ; літ. ред. А. Д. Олійник; Нац. аграр. ун-т. Київ : ЦУЛ, 2008. 212 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.34535>

13. Етика й етикет сучасного бізнесу - запорука економічної безпеки підприємств : навч. посіб. / А. Герасимчук, О. Тимошенко, Я. Дашкевич ; за заг. ред. З. І. Тимошенко; Європ. ун-т. Київ : Вид-во Європ. ун-ту., 2007. 285 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.37177>

14. Екологічна етика і психологія людини / С. М. Кравченко, М. В. Костицький. Львів : Світ, 1992. 104 с. (Охорона навколишнього середовища).

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdOAH.BibRecord.44983>

15. Естетика : підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Д. Ю. Кучерюк ; за заг. ред. Л. Т. Левчук. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ : ЦУЛ, 2010. — 520 с. : іл.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.52870>